

Anders Chydenius -säätiö

Toimintakertomus 2021

Sisältö

Johdanto	2
Tieteellisen työn tukeminen ja kootut teokset	2
Pro gradu -apurahat	2
Kootut teokset	2
Julkaisut	3
Säätiön juhlavuosi ja Demokratiaverkosto 21 –hanke	3
Demokratiaverkosto 21, tapahtumat vuonna 2021	4
Tiedotus ja yhteistyö	7
Hallinto	8
Talous ja varainhankinta.....	8

Anders Chydenius -säätiö

Johdanto

Anders Chydeniuksen ajatuksiin ja perinteeseen pohjautuvan tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö on pyrkinyt tekemään Anders Chydeniusta tunnetuksi avoimen talouden ja avoimen hallinnon edistäjänä - klassisen liberalismiin ja julkisuusperiaatteen kansainvälisesti merkittävänä uranuurtajana.

Vuosi 2021 oli Anders Chydenius -säätiön 20-vuotisjuhlavuosi ja toiminnan painopisteenä oli Demokratiaverkosto 21:n toiminnan käynnistäminen, koordinointi ja tilaisuuksien järjestäminen. Demokratiaverkosto 21 on Anders Chydenius -säätiön aloitteesta syntynyt pohjoismaisen demokraatiakulttuurin vahvistamiseen ja pohjoismaisen demokraatiakeskustelun edistämiseen tähtäävä yhteistyöhanke. Kokkolan Chydenius-seminaari (13. kerta), tietämisen vapauden päivän seminaari, (14. kerta) ja vuosikokouseminaari (4. kerta) olivat osa Demokratiaverkosto 21:n toimintaa.

Vuoden 2021 Anders Chydeniuksen avoimuusmitali luovutettiin EDMO NORDIS –verkostolle (Nordic observatory for digital media and information disorders). Perusteluissa todettiin, että verkosto edustaa pohjoismaisen yhteistyön myönteistä uudistumista vastaamaan ajankohtaisiin demokraatiahaasteisiin. Mitali luovutettiin säätiön ja Hanasaaren kulttuurikeskuksen johdolla järjestetyssä ”Pohjoismaisessa demokraatiapäivässä”.

Tieteellisen työn tukeminen ja kootut teokset

Säätiö on tukenut tavoitteitaan edistävää tieteellistä työtä.

Pro gradu -apurahat

Toimintavuonna säätiö on jatkanut selvitystä stipenditoiminnan uudistamisesta siten, että stipendin saajan valintaan etsitään yhteistyökumppania sopivaksi katsottujen yliopistojen piiristä. Selvityksen ollessa kesken apuraha voidaan edelleen myöntää saatujen hakemusten perusteella.

Toimintavuonna säätiö sai kaksi apurahahakemusta pro gradu opinnäytetyötä varten. Tuhannen euron apuraha myönnettiin Joonas Koivistolle. Perusteluna todettiin, että koulutusvientiin ja markkinoillepääsyyn liittyvän kaksoisopinnäytteen suunnitelma heijastelee luontevalla tavalla Chydeniuksen elämäntyöhön liittyvää monitieteisyyttä ja että markkinoillepääsy on Chydeniuksen vapaakauppa-ajattelun kannalta säätiölle luonteva tutkimusaihe.

Kootut teokset

Keskeisin hanke tieteellisen työn tukemisessa on ollut Anders Chydeniuksen koottujen teosten sähköisen julkaisun ylläpito niin alkukielellä, suomenkielisenä käännöksenä kuin

Anders Chydenius -säätiö

englanninkielisenä valikoimana. Julkaiseminen palvelee sekä tutkimusta että sitä yleistä kiinnostusta, jota Chydeniuksen ajatuksia kohtaan on niin Suomessa, Ruotsissa kuin eri puolilla maailmaa. Tieteellinen toimitustyö toteutettiin vuosina 2006–2016 yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen ja Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen kanssa.

Julkaisut

Osallistavat kaupungit - avain osallistavaan kasvuun?

[Tausta-aineisto Kokkolan Chydenius-seminaariin 7.8.2021](#)

Nämä kootut tekstit olivat tausta-aineisto Kokkolan Chydenius-seminaariin 2021. Tähän tausta-aineistoon saatiin mm. Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaan tervehdys pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvistilta, Suomen oikeusministeriöltä ja kuntaliitolta, Suomen Akatemian rahoittamilta tutkimushankkeilta, Ahvenanmaan Pelastakaa lapset-järjestöltä sekä Pohjanmaan maakuntien maakuntajohtajilta. Tausta-aineisto julkaistiin kaksikielisenä.

Säätiön juhlavuosi ja Demokratiaverkosto 21 –hanke

Anders Chydenius –säätiön aloitteesta syntyi pohjoismaisen demokratiakulttuurin vahvistamiseen ja pohjoismaisen demokratiakeskustelun edistämiseen tähtäävä yhteistyöhanke, johon kuuluvat säätiön (FI) lisäksi Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus (SE/FI), Lundin yliopisto (SE) ja Ahvenanmaan rauhaninstituutti (ÅL).

Hanke ajoitettiin tarkoituksellisesti Suomen puheenjohtajuusvuodelle Pohjoismaiden ministerineuvostossa (PMN) vuonna 2021, jolloin PMN täyttää 50 vuotta. Hankkeen tapahtumat olivat osa virallista pohjoismaista yhteistyötä ja Suomeen puheenjohtajuuskautta.

Anders Chydenius –säätiö ja Ulkoministeriö (Suomen pohjoismaisen puheenjohtajuuden edustajana) tekivät sopimuksen, jolla osapuolet sitoutuivat yhteistyöhön vuonna 2021 toteutettavan Demokratiaverkosto 21 –hankkeen läpiviemiseksi. Hanke tuki Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajuusohjelman demokratiatavoitteiden toteuttamista, jonka tarkoituksena on pohjoismaisen demokratiakeskustelun edistäminen ja suomalaisten, ruotsalaisten ja ahvenanmaalaisten demokratiatoimijoiden ja demokratiakeskustelijoiden yhteistyön edistäminen.

Kokkolan Chydenius-seminaari, aikaisemmalta nimeltään Anders Chydenius - vapaakauppaseminaari (Osallistavat kaupungit - avain osallistavaan kasvuun?), tietämisen vapauden päivän seminaari (Pohjoismainen demokratiapäivä) ja vuosikokouseminaari (Thriving Democracy - EU Action and Partnerships to Sustain Democracy) nivoutuivat osaksi Demokratiaverkosto 21:n toimintaa.

Kokkolan Chydenius-seminaarin yhteydessä säätiön juhlavuoden kunniaksi Anders Chydenius-säätiön hallituksen edustajat sekä Kokkolan kaupungin ja Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen edustajat laskivat kukkaseppeleet Anders Chydeniuksen patsaalle. Seppeleen laskutilaisuuteen ja juhlaillalliselle oli kutsuttu myös aikaisemmat puheenjohtajat.

Anders Chydenius -säätiö

Demokratiaverkosto 21, tapahtumat vuonna 2021

1.2.2021 Keneen voimme luottaa? Tillit, fakta och förtroende i demokratin

Webbinarium måndagen den 1 februari 2021 kl. 12.00- c. 13.30 finsk tid (11.00- c.12.30 CET)
Hanasaaren sananvapauspäivä

Teemana yhteiskunnallinen luottamus, on tällä kerralla osa ruotsalais-ahvenanmaalais-suomalaisen demokratiaverkoston ohjelmaa.

Lisätietoa: <https://www.chydenius.net/uutiset/keneen-voimme-luottaa>

18.3.2021 Thriving Democracy - EU Action and Partnerships to Sustain Democracy

Thursday, 18 March 2021 at 14.00-15.30 CET, online Webex platform

Anders Chydenius -säätiö ja Demokratiaverkosto 21 järjestivät tilaisuuden yhdessä ulkoministeriön, eurooppalaisen demokratiatukiverkoston (EPD) ja kansainvälisen demokratiainstituutin (IDEA) kanssa. Tilaisuuden pääpuhujina ovat kansainvälisten kumppanuuksien EU-komissaari Jutta Urpilainen ja Yhdysvaltain vt. apulaisulkoministeri Lisa Peterson.

Ohjelma:

Given the democratic backsliding, increasing authoritarian tendencies and rising hybrid influencing, there is a need for continued leadership, action and partnerships to make democracy thrive in the world. The EU has taken up the challenge and has adopted the new EU Action Plan on Human Rights and Democracy and the new European Democracy Action Plan. Cooperation among democracies is a rising topic. There is a renewed momentum for multilateral cooperation and partnerships to sustain democracy. This topic is part of transatlantic agenda, while the EU has decided to support the plan of the US President Joseph Biden to host a global Summit for Democracy in 2021. It is timely to discuss the EU action and partnerships as well as multilateral approaches to defend democracy.

14.00 Words of welcome

- Marja Rislakki, Permanent Representative of Finland to the EU (as Presidency of Nordic Cooperation)

14.05 Key-Note Speech: Renewed Leadership to Sustain Democracy

- Jutta Urpilainen, Commissioner for International Partnerships, European Commission

- Lisa Peterson, Senior Official for Civilian Security, Democracy, and Human Rights and Acting Assistant Secretary, US State Department

moderation by Sam Van der Staak, Head of Europe Program, International IDEA

14.25 Panel on Building Partnerships and Multilateral Approaches to Defend Democracy

- Staffan I. Lindberg, Democracy Network 21, Director of V-Dem Institute

- Kevin Casas-Zamora, Secretary General, International IDEA

- Teija Tiilikainen, Director, European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats

Anders Chydenius -säätiö

- Jonas Parello-Plesner, Executive Director, The Alliance of Democracies Foundation
moderation by Ken Godfrey, Executive Director, European Partnership for Democracy

15.20 Closing

- Permanent Representative of Portugal to the EU (as Presidency of the Council of the EU)
(tbc)

Lisätietoa:

<https://www.chydenius.net/uutiset/anders-chydenius--saatio-edistaa-kansainvalista-demokratiakeskustelua>

29.3.2021 Kastelholms-samtalen

Den 29 mars kl. 15.00 EEST sänds årets slottssamtal – online på Facebook och YouTube. Ålands fredsinstitut presenterar 2021 års Kastelholmssamtal om fred. Samtalens beskyddare president Tarja Halonen samtalar med Jan Eliasson och Björn Vikström på temat "Att skapa fred: möten, medlaren och freden".

Lisätietoa:

<https://www.chydenius.net/uutiset/kastelholms-samtalen>

<https://peace.ax/kastelholmssamtalen/>

21.4.2021 Demokratiaverkosto 21:n jäsenten tapaaminen

Plats: Hanaholmen Zoom

Tid: 10.00-11.45 finsk tid (9.00 – 10.45 CET)

Puhujina mm. Thomas Blomqvist, nordisk samarbetsminister

Lisätietoa:

<https://www.chydenius.net/uutiset/demokratinatverk-21-program-for-medlemstraff-onsdagen-den-21-april-2021>

7.8.2021 Kokkolan Chydenius-seminaari, OSALLISTAVAT KAUPUNGIT - AVAIN OSALLISTAVAAN KASVUUN?

Kokkolan kaupungintalon Kokkolasali (Kauppatori 5) ja ONLINE lauantaina 7.8.2021 klo13:00–17:00 (suomen aikaa), klo 12:00-16:00 CET (ruotsin aikaa).

Seminaari oli Anders Chydenius -säätiön 20-vuotisjuhlaseminaari ja osa Suomen puheenjohtajuutta Pohjoismaiden ministerineuvostossa. Seminaarin järjesti Anders Chydenius -säätiö yhteistyössä Kokkolan kaupungin, Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen ja Demokratiaverkosto 21:n kanssa. Muita yhteistyökumppaneina olivat Osuuskauppa KPO, Keski-Pohjanmaan Osuuspankki, Merenkurkun neuvosto, Oikeusministeriö, Ulkoministeriö, Keskipohjanmaa-lehti ja Pohjanmaan kauppakamari. Hybridiseminaari oli kaksikielinen, sisälsi simultaanitulkkauksen ja oli avoin ja maksuton kaikille.

Ohjelma

13.00 Tervetulosanat

Anders Chydenius -säätiö

- Stina Mattila, Kokkolan kaupunginjohtaja
- Björn Vikström, Anders Chydenius -säätiön hallituksen puheenjohtaja
- Karin Enström, Ruotsin perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja (videotervehdys)

13.15 Osallistavan yhteiskunnan ja osallistavan kasvun haaste kansainvälisesti

- Jutta Urpilainen, kansainvälisten kumppanuuksien EU-komissaari
- Erkki Liikanen, tietokirjailija, Suomen Pankin entinen pääjohtaja
- Johnny Åkerholm, Vaasan yliopiston hallituksen puheenjohtaja
- keskustelu

Puheenjohtajana Keskipohjanmaa-lehden päätoimittaja ja KPK Yhtiöiden sisältöjohtaja Tiina Ojutkangas

14.15 Osallisuus kaupunkien taloudellinen houkutus tekijä ja sosiaalinen kestävyystekijä – mikä on tilanne Merenkurkun alueella, mitä opittavaa muilta, miten eteenpäin?

- Hanna-Kaisa Pernaa, tutkijatohtori, Vaasan yliopisto
 - Kenneth Nordberg & Anders Fransen, Åbo Akademi
 - Joakim Strand, eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja
 - Mathias Lindström, Merenkurkun neuvoston johtaja
 - Tiina Isotalus, Kokkolan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
- Puheenjohtajana Juha Mustonen, asiamies, Anders Chydenius -säätiö

15.25 Päätössanat

- Marko Aittola, Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen johtaja

15.30 Seminaari päättyy, kahvitarjoilu

Seminaarin tausta-aineisto:

<https://www.chydenius.net/uutiset/osallistavat-kaupungit--avain-osallistavaan-kasvuun>

Lisätietoa ja ohjelma:

<https://www.chydenius.net/uutiset/pohjoismainen-chydenius-seminaari-keskustelee-osallistavasta-kaupungista-ja-kasvusta>

19.9. 2021 Samtal om demokratiskt engagemang – boklansering och tankeverkstad

I ett brett samarbete mellan flera organisationer och röster på och utanför Åland ordnar Ålands fredsinstitut på den internationella demokratidagen den 15 september kl. 13.00-16.45 i foajén på Alandica:

”Samtal om demokratiskt engagemang – boklansering och tankeverkstad”

Lisätietoa:

peace.ax/anmal-dig-till-demokratidagen-i-alandica-med-samtal-bokslapp-och-tankeverkstader/

22.11.2021 Democracy Network 21 engaged in launching IDEA’s Global State of Democracy Report 2021

Anders Chydenius -säätiö

Democracy Network 21 (Demokratinätverk 21) has cooperated with International IDEA in promoting discussion on state of democracy during pandemic. Due to this cooperation, the DN21 was a partner in launching IDEA's Global State of Democracy Report 2021. The event was co-hosted by the Permanent Representation of the Federal Republic of Germany to the European Union.

Lisätietoa:

<https://www.chydenius.net/uutiset/democracy-report-2021>

2.12.2021 Pohjoismainen demokratiapäivä

Online | 2.12.2021 13:00 - 15:00

Webinaarin aiheena oli Digitaalijan demokratiaviisiot. Suomalais-ahvenanmaalais-ruotsalainen Demokratiaverkosto 21 päätti vuoden pituisen toimintansa tähän webinaariin.

Tapahtuman avasi demokratiaverkoston kunniajäsen, Ruotsin aikaisempi ulkoministeri Margot Wallström ja ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Johanna Sumuvuori. Muiden puhujien joukossa ovat Annika Silva-Leander, International IDEA, Ahvenanmaan lakikäräjien Roger Nordlund, tutkimuskeskus Nordicom in apulaisjohtaja Maarit Jaakkola, Sitran Veera Heinonen ja Jukka Vahti, sekä pohjoismainen yhteistyöministeri Thomas Blomqvist.

Tilaisuudessa luovutettiin vuoden 2021 Anders Chydeniuksen avoimuusmitali EDMO NORDIS –verkostolle (Nordic observatory for digital media and information disorders). Perusteluissa todettiin, että verkosto edustaa pohjoismaisen yhteistyön myönteistä uudistumista vastaamaan ajankohtaisiin demokratihaasteisiin. Sen todettiin olevan erinomainen esimerkki pohjoismaisen informaatioyhteiskunnan päivittämisen kannalta tarpeellisesta kansalaisyhteiskunnan aloitteellisuudesta. Tänä vuonna lanseerattua verkostoa ovat olleet perustamassa mm. Demokratiaverkosto 21 –toiminnassa mukana olleet Avoin yhteiskunta ry:n Faktabaarin (FI) ja Källkritikbyrå (SE) edustajat. Yhdessä norjalaisten ja tanskalaisten kumppaneiden kanssa ne ovat perustaneet digitaalisen median ja informaatiohäiriöiden observointiin keskittyneen verkoston, joka toimii osana alan eurooppalaista verkostoa (European Digital Media Observatory, EDMO).

Tilaisuuden järjestivät yhteistyössä Hanasaari – ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus, Anders Chydenius-säätiö, Ahvenanmaan rauhaninstituutti, tutkimuskeskus Nordicom sekä tulevaisuustalo Sitra.

2. joulukuuta juhlitaan Pohjoismaista avoimuusperiaatetta (Anders Chydeniuksen elämäntyön, maailman ensimmäisen painovapausasetuksen vuosipäivä).

Lisätietoa ja ohjelma:

<https://www.chydenius.net/uutiset/pohjoismainen-demokratiapaiva>

Tiedotus ja yhteistyö

Säätiö käyttää www.chydenius.net -kotisivujaan tiedotus- ja julkaisukanavanaan. Säätiön julkaisut ovat sivuilta saatavissa sähköisessä muodossa.

Anders Chydenius -säätiö

Säätiöllä on Twitter-tili @ChydeniusFound, jota käytettiin etenkin Demokratiaverkosto 21:n (#demokrati21) tiedonjakamiseen.

Säätiö on toiminut Säätiöiden ja rahastojen valtuuskunnan jäsenenä.

Hallinto

Hallituksen kokoonpano on vuonna 2021 ollut seuraava:

Björn Vikström	puheenjohtaja
Aino Sallinen	jäsen, varapuheenjohtaja
Mika Aaltola	jäsen
Leif Jakobsson	jäsen
Kristiina Kouros	jäsen
Arttu Laine	jäsen
Stina Mattila	jäsen
Kaius Niemi	jäsen
Johnny Åkerholm	jäsen

Hallitus on kokoontunut kolme kertaa. Vuosikokous pidettiin 25.3. Muut hallituksen kokoukset pidettiin 7.8. ja 2.12. Hallituksen jäsenille ei ole maksettu palkkioita.

Asiamiehenä on toiminut VTM Juha Mustonen. Asiamiehelle on maksettu palkkiota työtuntien mukaisesti.

Sopimusta asiantuntijapalvelun ostamisesta (ml kokousjärjestelyt, tiedotus, Demokratiaverkosto 21 -hankkeen tehtävät, taloussihteerin tehtävät) jatkettiin Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa.

Tilintarkastajina ovat toimineet HT-tilintarkastaja Ulla Järvi ja HT-tilintarkastaja Kirsti Kattilakoski sekä varatilintarkastajiksi HT-tilintarkastaja Tero Peltomaa ja HT-tilintarkastaja Nina Östman-Tylli.

Talous ja varainhankinta

Säätiön tilikausi oli 5.404,60 € voitollinen.

Säätiö on saanut seuraavat lahjoitukset:

Kokkolan kaupunki (vuosiavustus):	15.000 euroa
Osuuskauppa KPO (vuosiavustus):	4.000 euroa
Keski-Pohjanmaan Osuuspankki (vuosiavustus):	3.000 euroa
Ulkoministeriö (Demokratiaverkosto21-yhteistyö)	15.000 euroa
Oikeusministeriö (Osallistavat kaupungit -seminariyhteistyö)	3.000 euroa

Yhteensä 40.000 euroa

Säätiöllä ei ole ollut taloudellisia toimia säätiölain mukaisen lähipiirin kanssa.

Anders Chydenius -säätiö

Säätiön säädepääoma (40.000 €) on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin (arvo 31.12.2021: 44.788,37 euroa). Pankkitilillä oli vuoden vaihteessa 44.838,57 euroa.